

2. Được gọi là bạn

Từ việc sử dụng hạn từ “bạn, đồng bạn” trong các trích đoạn của Tin mừng Matthêu mà chúng ta đã thấy, cần phải hiểu là Chúa Giêsu đặt vào chủ đề đó sự đáp trả cho lời đề nghị của Ngài, và lời đề nghị của Ngài được bày tỏ cho trần thế. Trong các trích đoạn này của Tin mừng, Chúa Giêsu nghĩ đến trước hết lời đáp trả thất vọng của dân Israele đối với sự đến của Ngài, nhưng bây giờ, điều này cũng có ý nghĩa đối với chúng ta, về việc đến và lời mời gọi của Chúa Kitô dành cho mỗi người chúng ta cách cá vị nữa. Như thế, điều mà Chúa Giêsu bày tỏ ra trong ba dụ ngôn – đám trẻ nít đàn hát nhưng không nhận được phần hồn nào, những người thợ lấm bầm trước ân huệ của ông chủ, và người khách đến lễ cưới nhưng không mặc ý phục hôn lễ -, đều được hiện thực hoá, khi một trong các tông đồ là Giuđa phản bội Chúa Giêsu, trao cho Ngài nụ hôn để nộp Ngài, và ông nghe Chúa Giêsu nói: “Này bạn, sao bạn đến đây?”.

Giuđa là hiện thân của những người thất vọng trước tiếng gọi của Chúa Kitô, và trên hết, là sự thất vọng trước ơn ban nhưng không của ân sủng, của đặc ân, của sự hoàn thiện. Với chúng ta, lời mời gọi đi theo Chúa Kitô là lời mời gọi của ơn gọi, và trên hết, đó là lời mời gọi của Bí tích Thánh tẩy, trước khi trở nên một sứ mạng, thì nó là ân sủng, là hồng ân mà Chúa Kitô ban cho chúng ta, ân sủng đó Ngài tặng ban cho chúng ta là chính Ngài, nghĩa là ân sủng về sự hiện diện, tình bạn, sự đồng hành của Ngài và vẻ đẹp được ở với Ngài. Được gọi để đi theo Chúa Giêsu Kitô là một lời mời gọi để ở với Ngài trong từng nhịp bước của cuộc sống. Nó là một tiếng gọi để tiếp nhận hồng ân bao la về sự hiện diện của Chúa Kitô trong mọi bước đường, nó là một đặc ân lớn lao, một ân huệ vô song và vĩnh cửu. Nó là một sự trung thành không có giới hạn, tương hợp với ân sủng của việc mình được Thiên Chúa gọi.

Vì thế, khi Chúa Giêsu nói “Này bạn, sao bạn đến đây?”, thì chúng ta hiểu rằng hạn từ “Bạn” ở đây không giống như trong các trích đoạn khác của Tin mừng Matthêu, chỉ là từ có tính liên hệ giao kèo hay luật lệ cần tuân giữ: nhưng khi được nói ra trên môi miệng Chúa Kitô, nó lột tả tình bạn thực hữu và sâu thẳm. Trên môi miệng Chúa Giêsu, lời đó hướng đến một môn đệ, một người mà Ngài đã chọn để ở với Ngài. Nó không phải là một từ xã giao, nhưng diễn tả cách chân thực tình yêu của Chúa Giêsu dành cho Giuđa. Ngài biểu lộ nó như một cố gắng sau cùng, để gọi nhắc Giuđa về tình yêu và tình bạn đó. Chúa Giêsu đặt Giuđa trước cái mà ông đang phản bội, ông đang giao nộp cho kẻ thù của Chúa Giêsu và kẻ thù duy nhất của Thiên Chúa là Santan.

Liên kết với tính ngữ “bạn” này là câu hỏi “*ad quid venisti?* – sao bạn đến đây?”, Chúa Giêsu muốn Giuđa thẩm định lại ý hướng, quyết định, lựa chọn, cảm tình của ông, tóm lại: Ngài mời gọi ông lấy lại sự tự do của ông, lấy lại ý thức về sự tự do dưới ánh sáng của ơn gọi được làm một người bạn của Chúa Kitô.

Đây là điểm then chốt cho mọi ơn gọi kitô. Vì thế, thánh Biển Đức đã lấy lại trong Tu Luật nơi chương 60, là chương nói về ơn gọi của một linh mục muốn trở thành đan sĩ và sống trong đan viện. Như thế vị linh mục này muốn vào trong vườn Getsimani để sống với Chúa Giêsu và các môn đệ của Ngài, về một đời sống tâm giao của tình bạn, của việc cầu nguyện, của sự tương quan với Chúa Cha, cả những cám dỗ và việc chiến đấu nữa, để trung thành ở lại với Ngài cho đến cùng, trước ý muốn của Chúa Cha, nhằm cứu độ trần thế; cùng với Chúa Kitô, vị đấng đấng thập giá để theo Ngài.

Khi vị linh mục cảm thấy được thu hút bởi điều đó, bởi chiều kích sâu thẳm và căn cốt của đời sống kitô giáo, thì đan viện có thể giúp ngài sống nó một cách bền bỉ trung thành. Đó không phải là đi vào vườn Eden trước khi có nguyên tội, nhưng là khu vườn tạo lập mối liên hệ với Chúa Giêsu, để được gọi đi theo Ngài cho đến những cảm nghiệm sâu sắc nhất về trái tim sầu đau của Ngài, nhưng lại nồng nàn tình yêu với Chúa Cha và với nhân loại đang cần ơn độ. Nếu vị linh mục đó thực sự muốn như thế, thấy mình được thu hút bởi điều đó, thì vị đó hay bất cứ ai cảm thấy mình có ơn gọi đan tu, thì họ cứ xin gia nhập vào cộng đoàn đan tu.

Cho nên, câu hỏi mà Tu Luật dành cho ứng sinh đó rất quyết liệt: “Này bạn, sao bạn đến đây?”. Thật vậy, lời đó thăm xét ý định của chúng ta dưới ánh sáng tình bạn của Chúa Kitô. “*Ad quid venisti?*” phải được dịch như thế này: Hướng về cái gì mà bạn đến đây? Đây là mục đích mà bạn đến đây? Bạn muốn sở đắc gì khi ở đây?

Chúng ta thường nghĩ “cái tại sao, cái bởi vì” là cái dẫn về nguyên do tiên khởi, cái nguyên do đầu tiên của mọi thứ hay mọi hành động. Ngược lại, giới từ “*per-vì*” liên kết với từ “*che-gì*” nó lại chỉ về kết quả sau hết, là cùng đích mà một vật tồn hữu hay thành toàn. Đó là sự hoán vị văn tự của *ad quid*. Bởi thế, “*Ad quid venisti?*” cần phải được dịch: hướng về cái gì mà bạn đến đây, với mục gì mà bạn đến đây? Nhưng khi đặt nó trước hạn từ “bạn”, Chúa như hỏi Giuđa một câu hỏi tu từ, vì câu trả lời của Giuđa đã rõ ràng trong suốt thời gian trước đó: Giuđa đến, ông nhận ra Chúa Giêsu ở đó, ông biết khu vườn, ông có thể hôn Chúa Giêsu, vậy nên ông phản bội Ngài, *bởi vì Chúa Giêsu dành cho ông tình bạn, bởi vì Chúa Giêsu gọi ông vào tình bạn với Ngài.*

Tình bạn Chúa Kitô là tình bạn đòi được đáp lại bằng tình bạn, là tình yêu đòi được đáp lại bằng tình yêu. Dù cho biết mình đến là phản bội Thầy, Giuđa vẫn đến với Chúa Giêsu, vì ông đã được gọi bởi tình bạn của Chúa Kitô, và từ trong sự hiệp thông sâu thẳm mà tình bạn này đã trao ban và đòi hỏi ông. Thiên Chúa không hối tiếc về tình bạn của mình. Chúa Giêsu vẫn trung thành tuyệt đối trong tương quan tình bạn, mà Ngài đã dành cho chúng ta. Và nếu chúng ta từ chối, phản bội tình bạn đó, thì sự tự do của chúng ta còn mãi, nó như bị thiêu đốt bởi việc từ chối tình yêu vĩnh cửu của Thiên Chúa. Nếu có một sự trừng phạt đời đời, thì đó không gì khác hơn là sự tiếc nuối vĩnh cửu, vì đã không đón nhận tình yêu vô biên. Địa ngục là trốn chạy tình yêu của Thiên Chúa, tình yêu đó đã thu hút chúng ta từ giây phút đầu tiên của sáng tạo.

Thánh Biển Đức trích dẫn ở đây chính lời của Chúa Giêsu nói với Giuđa, để giúp chúng ta hiểu rằng ơn gọi của chúng ta tương hợp với việc đáp lại tiếng gọi của Chúa Kitô, để nên những người bạn của Ngài. Thánh nhân muốn đề nghị với chúng ta thực hiện một sự xác định nền tảng về việc mình sống như thế nào ơn gọi của mình, sự xác định đó cốt ở chỗ để Chúa Giêsu hỏi thẳng chúng ta, ngay chính giữa sự sao lãng

hay bất trung và nhất là sự phản bội như Giuđa: “Này bạn, sao bạn đến đây?”. Đó là sự xác định mà thánh Bênêđô đã thuận theo từ khi ngài vào tập viện, và ngài cũng đề nghị với các anh em của mình thực hiện: “*Bernarde, Bernarde, ad quid venisti?* - Này Bênêđô, sao anh đến đây?”, như ngài đã nghiêm túc tuân theo Tin mừng và Tu Luật thánh Biển Đức.

Thật là ý nghĩa, cả Guglielmo de Saint-Thierry, trong tác phẩm *Đời sống trước thánh Bênêđô*, đã nối kết việc lặp lại câu hỏi của Chúa Giêsu cho Giuđa với sự ám chỉ đến những ơn gọi lớn trong Thánh Kinh; trong đó, Thiên Chúa đã gọi hai lần tên của người được gọi, để nhắc họ nhớ rằng Ngài gọi họ cho một sự hoán cải, cho một đời sống mới. Chỉ cần nhìn đến tiếng gọi dành cho ông Ápraham, Môsê, Samuel, Máttá và Saolô (x. St 22,11; Es 3,4; 1Sm 3,10; Lc 10,41; Cv 9,4), là chúng ta sẽ hiểu.

Điều này muốn nói là gì? Nó có nghĩa là việc kiểm điểm lại cách mình sống, tiến tới, ở lại, mà chúng ta phải luôn thực hiện nó, để nhắc nhớ về tiếng gọi của Chúa, khi mình được gọi bằng tên riêng của mình, chứ không phải một ai khác. Nếu không để mình được chiếu sáng, và có lẽ chịu xuyên thấu bởi tiếng gọi của Chúa, để ở lại trong tình bạn của Ngài, tuân theo ý muốn, đi theo con đường vui tươi và sống đời sống của Ngài, thì chúng ta sẽ không có một thẩm định chân thật về cách mình sống được.